

RECENSION

Michelle Meadows i *Darling* Stillbild: John Hertov

Darling

När man går på bio med en person man känner mycket väl brukar omdömet efteråt vara ungefär likartat. Inte så konstigt, man delar ungefär samma värderingar. Efter Johan Klings debutlångfilm *Darling* skar det sig däremot rejält. Urtråkig, trist, långsam, det sämsta jag sett på länge, fy fan vilken skitfilm var omdömen jag tvingades opponera mig mot med emfas: tvärtom, den intressantaste svenska film jag sett på länge.

Denna klyvnad har funnits också på andra håll. Mottagandet har varit bu eller bä, just ingen har uttryckt likgiltighet.

Darling har marknadsförts som en mörk societetskomedi som kretsar kring bratsen vid Stureplan. Jag vet inte om bolaget velat skapa någon Spy Bar-effekt, där kändismiljöerna ska dra publiken till kassorna som flugor till sockerbiten. Men faktum är att denna film om en omvänd klassvandring lika mycket handlar om den förtidspensionerade Bernard (lysande spelad av Michael Segerström, klar Guldbaggevarning på honom) som kämpar för att få finnas till, som om den bortskämda överklassapan Eva, som tar allting för givet innan hon tas ned på jorden i livets hårda skola.

Eva är bruden med stenansikte, uppfylld av förakt för allt och alla. "Ofräscht" är en älsklingsglosa, det kan gälla allt från en etta vid Gärdet till en muffin på 7-Eleven. Men denna stenhårda fejsning blir hennes fall, hon får kicken från Gucci för att hon är för oengagerad om än inte direkt ovänlig, och sedan rutschar hon snabbt utför, ekonomiskt men också socialt. Hon shopper hellre än att betala räkningar, de är för henne ett irritationsmoment som ska gömmas undan i en låda.

När Eva till slut, av krassa försörjningsskäl, tvingats till en förödmjukande klassresa nedåt och nått vad som för henne måste vara helvetets innersta krets, köket hos McDonalds, visar hon med filmens roligaste replik att hon ingenting begripit av livet. På uppmaningen att torka av spisen svarar hon: "JAG? Har ni inte personal till det?"

Där finns då redan Bernard, en frånskild och förtidspensionerad ingenjör som redan fått kicken från en provanställning som internetleverantör för att han som person avvek från en ung, tjusigare norm. Mellan henne, den iskalla, och honom, den lite fjäskige men hjärtegodas, uppstår så småningom en samhörighet och ett

Originaltitel **Darling**
Regi **Johan Kling**
Producent **Fredrik Heinig**
Manus **Johan Kling**
Foto **Geir Hartly Andreassen**
Roller **Michelle Meadows, Michael Segerström, Richard Ulfstätter, Tanja Lorentzon, Lis Nilheim, Henrik Lundström, Johan Hallström m fl**
Sverige 2007
Längd i tid **1 tim 34 min**
Censur tillåten **barntillåten**
Distributör **SF Film**

samförstånd som - får man känslan av - för första gången möter en människa som bjuder på sig själv och är helt oförställd.

Det handlar alltså om två människor i ett nedmonterat folkhem, där klassklyftorna växer och en kyla och hänslyslös egoism breder ut sig - inte minst i Stockholm.

Bernard utgör här en värmekälla, en rest från något förgånget. I övrigt syns bara kalla behärskade människor som, om de någon gång ler och det är sällan, så är det elaka flin fyllda av hån och nedlåtenhet.

Det Stureplans bratpatrisk som Johan Kling visar upp är unga människor med för mycket pengar, för mycket självkänsla, för stora bilar - och för små själar. Det är människor som har vunnit allt men som - därav deras spända ansiktsuttryck - någonstans anar, innerst inne, att de har allt att förlora. Skulle de känna sig trygga skulle de kunna le och skratta, som överklassarna i 30-talets svenska film.

I en tid när ytan och varumärket blivit allt blir även människorna yta och varumärke. Det är ett tillstånd där prestigen är livsviktig, alltså blir en av dessa arrogansens gorillor fullkomligt vansinnig när Eva nobbar honom efter ett one-night-stand.

Inte ens chefen på McDonaldsrestaurangen, som ändå visar mänskliga sidor, släpper ifrån sig unset av en mänsklig känsla. Det som min medbesökare på bion såg som dåligt skådespeleri, stelt och träaktigt, ser jag som ett kongenialt uttryck för ett tidens emotionella tillstånd.

Hela detta större perspektiv får sin symboliska, mycket stiliserade uttryck i denna mycket stiliserade film i de återkommande översiktbilderna av ett nattligt Stockholm, kolmörkt med iskallt glimrande ljuskällor.

Filmens slut har kallats ett antiklimax, men för mig känns det helt följdriktigt. Samtidigt är det här som det verkligt intressanta tar vid: har Eva lärt sig något av livet, eller räcker hennes upplevelser av samhället i stort bara så långt som att från ett taxifönster vinka till Bernard som hon ser i en buss. Går hon mot ett tillstånd av revolt, eller anpassar hon sig?

Gunder Andersson